Dosarul nr. 2c-10/2024;
Nr. PIGD 2-24009890-51-2c-24012024

H O T Ă R Â R E

27 februarie 2025 **mun. Ungheni**

Judecătoria Ungheni, în componenţă:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Mariana Stratan
Grefier Olga Grachila
S-a prezentat
Reprezentantul reclamantului, avocatul Evgheni Friptu, în baza de contract, participă în baza Mandatului Seria MA Nr. 2045065, din data de 27.01.2024
Reprezentantul pârâtului IMSP Spitalul Raional Nisporeni, Ecaterina Sterpu, în bază de procură
Nu s-a prezentat
Reprezentantul pârâtului Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, a fost înștiințat legal despre cauza care se examinează, poziția a expus-o prin referință

Examinând în şedinţă publică, în procedură generală, cererea de chemare în judecată depusă
De către
Reclamantul „Dita Estfarm” Societate cu Răspundere Limitată, cu sediul mun. Chișinău str. Burebista nr. 23, IDNO 1002600046359
Împotriva
Pârâtului IMSP Spitalul Raional Nisporeni, IDNO 1003609150340, cu sediul pe adresa str. Toma Ciorba 5, orașul Nisporeni,

Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, IDNO 1016601000212, cu sediul pe adresa str. Grigore Vieru 22/22, mun. Chișinău
Privind încasarea datoriei, penalităților și a cheltuielilor de judecată

A c o n s t a t a t:

1. La data de 24.01.2024, „Dita Estfarm” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate privind încasarea datoriei, penalităților și a cheltuielilor de judecată.

2. În esență acţiunea este motivată prin următoarele. „Dita Estfarm” SRL, IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate au încheiat contracte de achiziționarea medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice.

Astfel, au fost semnate electronic următoarele contracte: nr. 1/30-92722 din 01.08.2023, 1-178/15985 din 31.01.2023, 2/223-56043 din 27.03.2023, 3-237/30906 din 24.01.2023, 10-44/93951 din 20.01.2023, 75-1/61853-din 03.01.2023, 322/4-50495 din 27.12.2022, 337/2/ocds-81214/47800 din 01.11.2022, NFP22/013/01/030 din 25.08.2022, 22/006-50 din 29.06.2022, 02-NFP22/005-56 din 23.06.2022, 21057086/01/62 din 04.07.2022, NFP22/013/01/030 din 25.08.20221624LD22/0285081 din 02.02.2022, ocds...62516/02/115 din 30.08.2022, ocds...06280/01/0123 din 19.08.022, 2403LP22/0465819 din 07.04.2022, 6868LD21/1042988 din 04.11.2021.

Reclamantul în baza contractelor mai sus menționate s-a obligat să livreze bunuri către IMSP Spitalul Raional Nisporeni iar acesta din urmă s-a obligat să recepționeze bunurile livrate

de reclamant, ceea ce și s-a întâmplat. Reclamantul susține că a respectat prevederile contractuale și a livrat bunurile și acestea au fost recepționate.

Conform pct. 3.3 din contracte, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate s-a obligat să achite marfa livrată în termen de 30 de zile după recepționarea facturilor fiscale, facturile fiscale fiind prezentate Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate.

Afirmă reclamantul că până la moment, pârâții nu au executat cu bună credință prevederile contractuale și nu au achitat bunurile livrate de către reclamant pentru anul 2022:

- înregistrând la momentul depunerii acțiunii o datorie față de reclamant în mărime de 189.023,16 (una sută optzeci și nouă mii douăzeci și trei lei 16 bani) lei.

Iar pentru bunurile livrate în anul 2023:

- înregistrând la momentul depunerii acțiunii o datorie față de reclamant în mărime de 114.812,24 (una sută paisprezece mii opt sute doisprezece lei 24 bani) lei.

La data de 13.09.2023, conform somației nr. RDP/23/002, pârâții au fost notificați să achite datoria pentru anul 2022 în termen de 7 zile inclusiv penalitatea, însă pârâții au achitat datoria parțial doar, somația fiind expediată pârâților la poșta electronică a acestora, fiind confirmată recepționarea acesteia.

Iar, la data de 01.12.2023, conform somației nr. RDP/23/52, pârâții au fost somați să achite datoria pentru anul 2023 în termen de 7 zile inclusiv penalitatea, însă susține că pârâții nu au achitat datoria până la moment, somația fiind expediată pârâților la poșta electronică a acestora, fiind confirmată recepționarea acesteia.

Astfel, în somațiile mai sus menționate, „Dita Estfarm" SRL și-a rezervat dreptul (conform art. 949 alin. 3 Cod Civil al RM) de încasare a penalității pentru neexecutarea obligațiilor de plată în termen.

Face trimitere la punctul 9.11 din contracte care prevede:

„Pentru achitarea cu întârziere a mijloacelor financiare către Vînzător, Centul poartă o răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma Bunurilor neachitate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5 % din valoarea Bunurilor neachitate. "

Astfel, afirmă că pentru neachitarea în termen a bunurilor livrate în anul 2022, în sumă de 189 023,16 lei, pârâții sunt obligați să achite penalitatea în mărime de 17 318,24 lei, calculată conform prevederilor contractuale de 0,1 % dar nu mai mult de 5 % din valoarea bunurilor neachitate în termen (calculul se anexează).

Iar, pentru neachitarea în termen a bunurilor livrate în anul 2023, în sumă de 114 81,24 lei, afirmă că pârâții sunt obligați să achite penalitatea în mărime de 5 740,61 lei, calculată conform prevederilor contractuale de 0,1 % dar nu mai mult de 5 % din valoarea bunurilor neachitate în termen (calculul se anexează).

Din comportamentul pârâților, consideră că aceștia nu au respectat prevederile contractuale și au ignorat atât termenul de achitare a datoriei contractuale cât și somația de achitare a datoriei și a penalităților.

Sau, un răspuns de la pârâți cu privire la termenul de achitare a datoriei nu a fost dat reclamantului sau cine din pârâți reține achitare datoriei și a penalităților, în acest sens consideră că ambii ar fi vinovați de întârzierea la plată, ori reclamantul nu are acces la conturile bancare a pârâților pentru a putea verifica partea vinovăției fiecăruia în achitarea datoriei.

Își întemeiază acțiunea pe următoarele prevederi legale: *775, 776, 901, 947*

Solicită: Încasarea din contul IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate în beneficiul „Dita Estfarm" SRL a datoriei în mărime de:

- pentru anul 2022 în mărime de 189 023,16 (una sută optzeci și nouă mii douăzeci și trei lei 16 bani) lei;
- pentru anul 2023 în mărime de 114 812,24 (una sută paisprezece mii opt sute doisprezece lei 24 bani) lei.

Încasarea din contul IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate în beneficiul „Dita Estfarm" SRL a penalităților:

- pentru anul 2022 în penalitatea în mărime de 17 318,24 lei (șaptesprezece mii trei sute optsprezece lei 24 bani) lei, pentru bunurile neachitate până la moment.
- pentru anul 2023 în penalitatea în mărime de 5 740,61 lei (cinci mii șapte sute patruzeci lei 61 bani) lei, pentru bunurile neachitate până la moment.

Încasarea din contul IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate în beneficiul „Dita Estfarm" SRL a cheltuielilor judiciare suportate de către reclamant privind achitarea taxei de stat achitată la înaintarea acțiunii în judecată și serviciilor juridice.

3.Prin Încheierea Judecătoriei Ungheni din data de 12.02.2025 s-a încetat procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de „Dita Estfarm" SRL către IMSP Spitalul Raional Nisporeni, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, în partea încasării datoriei în sumă de 189.023,16 lei, pentru facturile neachitate pentru anul 2022 și datoria de 564,44 lei, pentru facturile neachitate în anul 2023.

Argumentele participanților la proces

4.***Reprezentantul reclamantului „Dita Estfarm" SRL, avocatul Evgheni Friptu***, fiind prezent în ședința de judecată a susținut cererea de chemare în judecată cu motivele de fapt și de drept indicate în ea. Menționează că conform contractului achitarea datoriei se prevede de către Centru de Achiziții nemijlocit, însă în obligațiile contractuale este prevăzut că beneficiarul își execută obligațiile față de Centrul în termen de 5 zile, este un lanț centru față de reclamant în 30 zile, și beneficiarul față de centru în 15 zile. Totodată menționează că încasarea penalităților de la vânzător este o obligație a centrului și nu a spitalului. Dacă reclamantul nu și-a onorat obligațiile de vânzare a bunurilor în termen, centru încasează penalități de la reclamant în beneficiul centrului, ceea ce se întâmplă la moment. Numai de la „Dita Estfarm" SRL pentru anul 2024 a încasat penalități în sumă de peste două milioane lei, pentru neonorarea obligațiilor de vânzare a bunurilor în termen. Dacă s-a plasat bunului de comandă și ai întârziat 10 zile, pentru acesta centrul efectuează proces verbal și scoate banii din cont. Însă datorită faptului că ei nu au comunicat cine se face vinovat de reținerea plăților, unde s-au blocat plățile, respectiv această obligație l-e aparține ambilor părți, din acest motiv a solicitat încasarea datoriilor și a penalităților nemijlocit de la ambii.

5.***Reprezentantul pârâtului IMSP Spitalul Raional Nisporeni, Ecaterina Sterpu***, fiind prezent în ședința de judecată a recunoscut parțial cererea de chemare în judecată. Au fost anumiți factori care au dus la faptul că nu au achitat în termen datoriile pe care urmau să le achite în baza contractului încheiat între Centrul de Achiziții și „Dita Estfarm" SRL. Aceste probleme se trag încă din anii pe când a fost pandemia Covid și cu toate facturile care au fost majorate și fiind finanțați de Compania Națională, au avut niște controale financiare, care i-au impus să aibă astfel de datorii. Ei au dorit să achite aceste datorii acumulate în timp. Nu sunt de acord cu

achitarea serviciilor juridice de 10.000 lei care sunt destul de mărite. Cererea privind încasarea penalităților o consideră ca fiind o îmbogățire ilicită pe banii statului. Ele sunt prevăzute de contract. Dar și spitalul este înțelegător față de ei când nu livrează medicamentele în termen și nu aplică penalități. Spitalul nu a achitat datoriile din motivul pandemiei Covid și a majorării salariilor și au fost în imposibilitate de a achita datoriile. Centru pentru Achiziții are posibilitatea de a încasa penalități de la „Dita Estfarm" SRL. Ei ar putea înainta demers către Centru de Achiziții prin care să-i penalizeze respectiv pe „Dita Estfarm" SRL. Nu cunoaște dacă pe alte cazuri au fost penalizați. Cu taxa de stat la fel nu este de acord. Achitările au fost efectuate după adresarea reclamantului în instanța de judecată. Au înaintat un demers prin care au dorit pe cale amiabilă să rezolve situația dată, dar nu au primit un răspuns de la reclamant.

6.***Reprezentantul pârâtului Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate***, în ședința de judecată nu s-a prezentat, a fost înștiințat legal despre cauza care se examinează, poziția a expus-o prin **referință**.

Central pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate indică că, a demarat procedurile de achiziție publică, fiind încheiate contracte de achiziționare a medicamentelor și a articolelor parafarmaceutice necesare instituțiilor medico-sanitare publice și instituțiilor bugetare care prestează servicii medicale.

Ulterior, între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător și IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de beneficiar, CAPCS în calitate de autoritate contractantă conform Licitațiilor Publice nr. ocds-b3wdpl-MD-1689081892722 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 1/30-92722 la 16.08.2023 în sumă de 826,98 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1658754515985 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 1-178/15985 la 21.02.2023 în sumă de 42 218,3 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1676480756043 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 2/223-56043 la 12.04.2023 în sumă de 30 348,4832 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1668612330906 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 3- 237/30906 la 17.02.2023 în sumă de 83 397,433 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD- 1659013693951 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 10-44/93951 la 03.03.2023 în sumă de 54 575,9804 lei; negocierea fără publicare prealabilă a unui anunț de participare nr. 22/006 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 22/006-50 la 06.07.2022 în sumă de 1178,78 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD- 1658240361853 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm" S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 75-1/61853 la 23.01.2023 în sumă de 14 080,245 lei; negocierea fără publicare prealabilă a unui

anunț de participare nr. 22/005 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 02-NFP 22/005 la 05.07.2022 în sumă de 2401,24 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD- 1658727450495 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 322/4-50495 la 17.01.2023 în sumă de 96 151,33 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1657881847800/1657882881214 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 337/2/ocds-81214/47800 la 26.12.2022 în sumă de 812 878,02 lei; negocierea fără publicare prealabilă a unui anunț de participare nr. 22/013 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. NFP 22/013/01/030 la09.09.2022 în sumă de 4312,12 lei; negocierea fără publicare prealabilă a unui anunț de participare nr. 22/006 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 22/006-50 la 06.07.2022 în sumă de 1178,78 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1653468671125 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 21057086/01/62 la 08.07.2022 în sumă de 10 548 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1636957785081 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 1624LD 22//0285081 la 18.02.2022 în sumă de 16584,28 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl- MD-1658763662516 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. ocds...62516/02/115 la 09.09.2022 în sumă de 23 863,97 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD-1628088765819 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 2403 LP 22/0465819 la 18.05.2022 în sumă de 19,317,43 lei; licitația publică nr. ocds-b3wdpl-MD- 1626088342988/ocds-b3wdpl-MD-1626088945120 și în baza deciziei grupului de lucru al CAPCS, respectiv între „Dita EstFarm” S.R.L. în calitate de vânzător IMSP Spitalul raional Nisporeni în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de achiziții publice nr. 686 LD 21/1042988 la 29.12.2021 în sumă de 547 686,94 lei.

CAPCS reține, că pe parcursul activității, beneficiarul achită și nu CAPCS, pentru bunurile livrate în măsura posibilităților financiare, instituția fiind finanțată de Compania Națională de Asigurări în Medicină.

Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate constată, că datoria ce formează obiectul litigiului, este achitată de către beneficiar IMSP Spitalul raional Nisporeni treptat, reieșind din impedimentele justificative.

CAPCS atrage atenția, că potrivit pct. 3.3. și 3.4 din contractele menționate, părțile au convenit că achitarea plăților pentru bunurile livrate se va efectua de către Centru, în lei

moldovenești, prin intermediul Ministerului Finanțelor - Trezoreria de stat, în termen de 30 de zile din data prezentării facturilor fiscale la Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate după recepționarea mijloacelor financiare din partea beneficiarului. Dovada achitării plăților pentru bunurile livrate constituie emiterea ordinului de plată către Ministerul Finanțelor - Trezoreria de stat. Achitarea plăților pentru bunurile livrate se vor efectua prin transfer bancar pe contul de decontare a vânzătorului indicat în prezentul contract.

CAPCS menționează, că potrivit contractelor prenotate vânzătorul și-a asumat obligația de a livra bunurile beneficiarului în cantitatea și sortimentul prevăzut în Specificația din anexa nr. 1, totodată, Centrul s-a obligat, la rândul său să achite, iar beneficiarul s-a obligat să recepționeze bunurile livrate de vânzător și să transfere Centrului mijloacele financiare pentru bunurile recepționate.

Totodată, potrivit 6.2. lit. b) al contractelor încheiate între „Dita Estfarm" S.R.L. și între IMSP Spitalul raional Nisporeni și CPACS, beneficiarul s-a obligat să transfere Centrului, în cel mult 15 zile de la momentul semnării actului de predare-primire, sumele bănești pentru achitarea Bunurilor livrate, respectând modalitățile și termenele indicate în prezentul Contract.

Mai mult ca atât, contractele încheiate, sunt trilaterale, în care calitate de beneficiar este IMSP Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății, prin urmare, IMSP Spitalul raional Nisporeni are obligația de plată pentru bunurile livrate, conform pct. 6.2 lit. b) prin intermediul CAPCS, pct. 1.2. - drept dovadă mai servește și factura fiscală, în care beneficiar este indicat IMSP Spitalul raional Nisporeni, a cărui obligație de plată a bunurilor contractate îi revine beneficiarului, prin intermediul CAPCS, care la rândul său va transfera prin transfer bancar la contul vânzătorului suma plății pentru bunurile contractate.

Pârâtul consideră absolut eronată solicitarea reclamantei, cu privire la încasarea din contul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate și IMSP Spitalul raional Nisporeni în beneficiul „Dita EstFarm" S.R.L., a datoriei, penalităților și cheltuielile de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, din motiv că în cadrul procedurilor de achiziții CAPCS are calitatea de autoritate contractantă.

CAPCS remarcă, că achitarea datoriei conform facturilor prezentate, se va efectua doar după ce beneficiarul IMSP Spitalul raional Nisporeni va efectua transferul, iar ulterior conform consecutivității acțiunilor stabilite se va efectua achitarea la contul operatorului economic „Dita Estfarm" S.R.L.

Astfel, conform clauzelor contractuale conform consecutivității procedurale obligația de achitare, fiind executată de beneficiar care în cazul dat este IMSP Spitalul raional Nisporeni să transfere la CAPCS, în cel mult 15 zile de la momentul semnării actului de predare-primire, sumele bănești pentru achitarea bunurilor livrate, iar CAPCS execută plata prin transfer bancar pe contul de decontare al vânzătorului, modelul contractului fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1128/2016.

Cu referire la solicitarea reclamantei „Dita EstFarm" S.R.L. privind încasarea de la Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate și a datoriei, penalităților, cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, pârâtul consideră, că în cazul dat conform consecutivității procedurii de plată a bunurilor livrate de către IMSP Spitalul raional Nisporeni a fost achitată cu întârziere sumele contractuale, iar CAPCS în calitate de autoritate contractantă are obligația de a efectua prin transfer bancar pe contul de decontare al

vânzătorului, după achitarea în prealabil de către beneficiar a sumelor bănești pentru achitarea bunurilor.

Prin urmare, deși CAPCS are calitatea de pârât în cauza dată, acesta din urma este doar autoritatea contractantă, nefiind în prezența unor obligații solidare și nu urmează a fi achitate penalitățile și cheltuielile de judecată.

Conform pct. 6.2 lit. b) din contractele încheiate, în baza prezentului contract, beneficiarul se obligă: să transfere Centrului, în cel mult 15 zile de la momentul semnării facturii fiscale, sumele bănești pentru achitarea bunurilor livrate, respectând modalitățile și termenii indicație.

Conform pct.3.3. din contract, achitarea plăților pentru bunurile livrate se va efectua în lei moldovenești, în termen de 30 de zile de la recepționarea de către Centru a facturilor fiscale.

Conform pct.6.3 lit. a) din contracte, în baza prezentului contract, centrul se obligă: să achite suma bunurilor livrate, respectând modalitățile și termenii indicați în prezentul contract.

În concluzie, consideră că reclamanta „Dita EstFarm" S.R.L. a aplicat normele procesuale fiind indicat CAPCS în calitate de pârât, solicitând a fi percepută încasării datoriei, penalităților și cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii, însă de fapt acțiunile cu privire la plata bunurilor urmează a fi executată inițial de către IMSP Spitalul raional Nisporeni reieșind din clauzele contractuale prenotate.

Astfel, CAPCS solicită instanței de judecată respingerea acțiunii în partea încasării în mod solidar a datoriei, penalităților și cheltuielilor de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii din contul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate.

Motivarea Hotărârii Judecătorești

7. Ascultând participanţii prezenți la proces, examinând materialele dosarului, analizând în corespundere cu prevederile art. 130 CPC al RM cumulul probelor prezentate, sub aspectul admiterii sau respingerii acţiunii înaintate, în raport cu specificul cauzei, instanţa de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată din următoarele raționamente.

8. Având în vedere cererea de chemare în judecată depusă de „Dita Estfarm" SRL la data de 24.01.2024 împotriva IMSP Spitalul Raional Nisporeni și Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate (CAPCS), precum și documentele din dosar, argumentele părților și legislația aplicabilă, instanța constată următoarele:

9. Circumstanțele de fapt

Documentele din dosar atestă că între „Dita Estfarm" SRL, în calitate de vânzător, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, în calitate de beneficiar, și CAPCS, în calitate de autoritate contractantă, au fost încheiate mai multe contracte trilaterale pentru achiziționarea medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice. Aceste contracte includ, dar nu se limitează la: nr. 1/30-92722 din 01.08.2023, 1-178/15985 din 31.01.2023, 2/223-56043 din 27.03.2023, 3-237/30906 din 24.01.2023, 10-44/93951 din 20.01.2023, 75-1/61853 din 03.01.2023, 322/4-50495 din 27.12.2022, și altele menționate în cererea de chemare în judecată.

Conform clauzelor contractuale, „Dita Estfarm" SRL s-a obligat să livreze bunurile specificate în anexele contractelor, iar IMSP Spitalul Raional Nisporeni s-a obligat să le recepționeze. CAPCS, în calitate de autoritate contractantă, avea responsabilitatea de a efectua plata către vânzător în termen de 30 de zile de la prezentarea facturilor fiscale, prin intermediul Ministerului Finanțelor – Trezoreria de Stat,

condiționat de transferul prealabil al fondurilor de către beneficiar (IMSP Spitalul Raional Nisporeni) către CAPCS în termen de 15 zile de la semnarea actului de predare-primire.

„Dita Estfarm" SRL a livrat bunurile conform contractelor, iar acestea au fost recepționate de IMSP Spitalul Raional Nisporeni, aspect confirmat prin facturile fiscale semnate electronic prin intermediul sistemului E-FACTURĂ. Acestea au fost recunoscute și de către reprezentantul IMSP Spitalul Raional Nisporeni în ședința de judecată. Cu toate acestea, pârâții nu au respectat termenele de plată. La data de 07.09.2023, datoria acumulată pentru bunurile livrate în anul 2022 era de 189.023,16 lei, iar pentru anul 2023 de 114.812,24 lei. Prin somațiile nr. RDP/23/002 din 13.09.2023 și nr. RDP/23/52 din 01.12.2023, reclamantul a solicitat achitarea datoriilor și a penalităților aferente, însă doar o parte din datoria pentru 2022 a fost achitată, iar datoria pentru 2023 a rămas neachitată.

Conform punctului 9.11 din contracte, CAPCS poartă răspundere materială pentru achitarea cu întârziere a sumelor datorate, în valoare de 0,1% pe zi din suma neachitată, dar nu mai mult de 5% din valoarea bunurilor neachitate. Astfel, reclamantul a calculat penalități de 17.318,24 lei pentru anul 2022 și 5.740,61 lei pentru anul 2023, conform art. 949 alin. (3) din Codul Civil al Republicii Moldova.

10. Natura juridică a contractelor și obligațiile părților

Contractele încheiate între „Dita Estfarm" SRL, IMSP Spitalul Raional Nisporeni și CAPCS sunt contracte trilaterale de achiziții publice, reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 1128/2016 și de Legea nr. 131/2015. Conform pct. 6.2 lit. b) din contracte, IMSP Spitalul Raional Nisporeni, în calitate de beneficiar, are obligația de a transfera fondurile către CAPCS în termen de 15 zile de la semnarea actului de predare-primire a bunurilor. CAPCS, conform pct. 3.3 și 3.4, efectuează plata către vânzător în termen de 30 de zile de la primirea facturilor fiscale, prin intermediul Trezoreriei de Stat, dar numai după ce fondurile au fost transferate de beneficiar. Documentele din dosar, inclusiv facturile fiscale, confirmă că IMSP Spitalul Raional Nisporeni este desemnat ca beneficiar al bunurilor, ceea ce implică responsabilitatea sa primară pentru inițierea procesului de plată. Această structură contractuală subliniază clar că obligația financiară directă revine beneficiarului, iar CAPCS acționează doar ca intermediar în procesul de plată, conform pct. 33 al Hotărârii nr. 1128/2016, care prevede că CAPCS încheie contractele de achiziții publice în baza deciziilor grupului de lucru, dar nu-și asumă obligații financiare directe.

11. Rolul juridic al CAPCS

Conform art. 13 alin. (1) și (6) din Legea nr. 131/2015, CAPCS este o autoritate contractantă centralizată, desemnată de Guvern pentru organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții publice în scopul satisfacerii necesităților mai multor instituții medico-sanitare publice. Pct. 2 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 1128/2016 stabilesc că CAPCS este o instituție publică nonprofit, cu autonomie financiară, care planifică și desfășoară proceduri de achiziții publice centralizate, atribuie contracte și supraveghează executarea acestora, utilizând fonduri bugetare, inclusiv mijloacele financiare ale instituțiilor publice medico-sanitare. CAPCS nu are obligații financiare directe față de vânzător, ci doar facilitează transferul fondurilor de la beneficiar la vânzător, conform clauzelor contractuale. Materialele dosarului nu conțin dovezi că IMSP Spitalul Raional Nisporeni a transferat fondurile către CAPCS în termenele prevăzute, ceea ce exclude responsabilitatea CAPCS pentru neplata la termen către „Dita Estfarm" SRL.

12. Respingerea acțiunii împotriva CAPCS

Instanța constată că CAPCS nu are obligații solidare cu IMSP Spitalul Raional Nisporeni, conform structurii contractelor și a Hotărârii Guvernului nr. 1128/2016. CAPCS are doar rolul de a facilita transferul fondurilor, iar obligația sa de plată către vânzător este condiționată de primirea fondurilor de la beneficiar, conform pct. 3.3 și 3.4 din contracte. Materialele dosarului nu conțin probe care să ateste că

IMSP Spitalul Raional Nisporeni a transferat fondurile către CAPCS în termenele prevăzute, iar CAPCS ar fi reținut fondurile primite. Instanța reține că rolul CAPCS este limitat la organizarea și monitorizarea achizițiilor publice. Prin urmare, solicitarea reclamantului de încasare solidar a datoriilor și penalităților de la CAPCS este neîntemeiată.

13. Neexecutarea obligațiilor contractuale de către IMSP Spitalul Raional Nisporeni

Materialele dosarului demonstrează că IMSP Spitalul Raional Nisporeni nu a respectat termenul contractual de 15 zile pentru transferul fondurilor către CAPCS, ceea ce a împiedicat CAPCS să efectueze plata către „Dita Estfarm" SRL în termenul de 30 de zile prevăzut la pct. 3.3 din contracte. Această neexecutare reprezintă o încălcare a principiului bunei-credințe prevăzut de art. 775 din Codul Civil, care obligă părțile să își execute obligațiile cu diligență și în termenele stabilite. Conform art. 901 alin. (1) și (5) din Codul Civil, creditorul are dreptul de a solicita executarea silită a obligației și despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin neexecutarea totală sau parțială a obligației. Pe parcursul examinării cauzei, pârâtul IMSP Spitalul Raional Nisporeni a achitat o parte din datoria de bază, respectiv 189.023,16 lei pentru anul 2022 și 564,44 lei pentru anul 2023, iar în această parte procesul civil a fost încetat prin Încheierea Judecătoriei Ungheni din 12.02.2025. IMSP Spitalul Raional Nisporeni a invocat dificultăți financiare cauzate de pandemia COVID-19, majorarea salariilor și controalele financiare ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Totuși, conform art. 902 din Codul Civil, debitorul trebuie să demonstreze existența unei cauze de forță majoră sau a altor circumstanțe exoneratoare de răspundere, ceea ce pârâtul nu a realizat prin probe concrete. În absența unor astfel de justificări legale, instanța constată că IMSP Spitalul Raional Nisporeni este responsabil pentru neplata la termen a sumelor datorate, conform pct. 35 al Hotărârii nr. 1128/2016, care impune beneficiarului obligația de a executa contractul cu bună-credință.

Astfel, instanța a scăzut sumele achitate benevol de pârât și dispune încasarea datoriei restante pentru neexecutarea obligațiunilor de achitare a datoriei în baza contractelor de achiziționare a medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice, pentru anul 2023, în mărime de 114.247,79 lei.

14. Justificarea penalităților solicitate

Conform pct. 9.11 din contracte, CAPCS poartă răspundere materială pentru întârzierea plăților, în valoare de 0,1% pe zi din suma neachitată, dar nu mai mult de 5% din valoarea bunurilor. Totuși, instanța constată că această clauză trebuie interpretată în contextul obligațiilor trilaterale. Deși clauza menționează CAPCS, plata efectivă depinde de transferul fondurilor de către beneficiar. Întrucât IMSP Spitalul Raional Nisporeni nu a transferat fondurile în termen, responsabilitatea pentru penalități revine beneficiarului, conform art. 949 alin. (1) și (3) din Codul Civil, care permit stipularea unei clauze penale pentru neexecutarea obligațiilor. Penalitățile calculate de reclamant – 17.318,24 lei pentru anul 2022 și 5.740,61 lei pentru anul 2023 – respectă limita contractuală de 5% prevăzută la pct. 9.11 din contracte și sunt justificate, având în vedere durata întârzierii și valoarea bunurilor neachitate. IMSP Spitalul Raional Nisporeni a contestat penalitățile, invocând o presupusă îmbogățire ilicită, dar instanța respinge acest argument, deoarece penalitățile sunt prevăzute expres în contract și sunt conforme cu art. 949 alin. (1) și (3) din Codul Civil, care permit stabilirea unei clauze penale pentru neexecutarea obligațiilor.

15. Cheltuielile de judecată

Conform art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de Procedură Civilă, instanța obligă partea care a pierdut procesul să compenseze cheltuielile de judecată proporțional cu pretențiile admise. Documentele din dosar confirmă că reclamantul a achitat o taxă de stat de 10.357,00 lei și cheltuieli pentru servicii juridice de 10.000,00 lei. Conform art. 97 alin. (2) din Codul de Procedură Civilă, dacă pârâtul satisface pretențiile

reclamantului după intentarea acțiunii, instanța poate obliga pârâtul să compenseze cheltuielile suportate de reclamant. În acest caz, datoria pentru 2023 și penalitățile aferente au rămas neachitate sau au fost achitate doar parțial după intentarea acțiunii, ceea ce justifică compensarea integrală a cheltuielilor de judecată de către IMSP Spitalul Raional Nisporeni. Instanța respinge obiecția pârâtului privind cuantumul cheltuielilor juridice, considerând că suma de 10.000 lei este rezonabilă, având în vedere complexitatea cauzei, numărul contractelor implicate și munca depusă de reprezentantul reclamantului.

16. Legile de care s-a călăuzit instanţa:

16.1. Cod de Procedură Civilă

Art. 118 al. (1) Cod de Procedură Civilă prevede că

Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 119 al. (1) Cod de Procedură Civilă

Probele se adună şi se prezintă de către părţi şi de alţi participanţi la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăţi, instanţa este obligată să contribuie, la solicitarea părţilor şi altor participanţi la proces, la adunarea şi prezentarea probelor necesare, cu excepţia cazurilor în care instanţa constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat şi cu scopul vădit de a tergiversa examinarea cauzei sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de pertinenţă. Probele se prezintă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în termenul stabilit de instanţă, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 121 Cod de Procedură Civilă

Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

Articolul 130 Cod de Procedură Civilă statuează că,

(1) Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

(2) Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor.

(3) Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

16.2. Codul Civil

Articolul 775. Buna-credinţă în raporturile obligaţionale

(1) Debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

(2) Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).

Articolul 776. Temeiurile naşterii obligaţiilor

Obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Articolul 947. Dispoziţii generale cu privire la clauza penală

(1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

(2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă.

(3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.

(4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul.

(5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată.

(6) Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

16.3. Legea privind achiziţiile publice, nr. 131/03.07.2015,
Monitorul Oficial al R. Moldova, 424-429/666, 16.11.2018

Articolul 13. Calitatea de autoritate contractantă

(1) Autorităţi contractante sînt autorităţile publice, definite în legislaţia Republicii Moldova, persoanele juridice de drept public, asociaţii ale acestor autorităţi sau persoane.

(6) Autoritate contractantă este şi autoritatea centrală de achiziţie, desemnată de Guvern pentru organizarea şi desfăşurarea centralizată a procedurilor de achiziţie publică în scopul satisfacerii unor necesităţi de aceleaşi bunuri, lucrări sau servicii ale mai multor autorităţi contractante, care foloseşte doar mijloace electronice de comunicare, cu excepţia cazurilor prevăzute la art.33.

16.4. Guvernul Republicii Moldova
Hotărîre cu privire la Centrul pentru achiziţii publice centralizate în sănătate, nr. 1128/10.10.2016,
Monitorul Oficial al R. Moldova, 353-354/1210, ***

2. Centrul este o instituţie publică nonprofit cu autonomie financiară, care activează în baza principiilor autogestiunii, în care Ministerul Sănătăţii are calitatea de fondator.

3. Centrul, ca autoritate centrală pentru achiziţii, planifică şi desfăşoară procedurile de achiziţii publice centralizate de bunuri şi servicii, atribuie contracte de achiziţii publice, precum şi evaluează, supraveghează şi verifică executarea contractelor de achiziţii publice de bunuri şi servicii pentru necesităţile sistemului de sănătate din contul mijloacelor bugetului de stat, bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale, mijloacelor financiare ale instituţiilor publice, mijloacelor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistenţă medicală şi al împrumuturilor externe raportate la datoriile de stat directe sau garantate.

În baza legislației menționate mai sus

Instanța de Judecată, în numele Legii
H O T Ă R Ă Ș T E

Se admite parțial cererea de chemare în judecată.

Se încasează de la ***IMSP Spitalul Raional Nisporeni*** în beneficiul ***„Dita Estfarm" Societate cu Răspundere Limitată:***

- penalități pentru neexecutarea obligațiunilor de achitare a datoriei în baza contractelor de achiziționare a medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice, pentru anul 2022, în sumă de ***17.318,24 lei***;

- datoria pentru neexecutarea obligațiunilor de achitare a datoriei în baza contractelor de achiziționare a medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice, pentru anul 2023, în mărime de ***114.247,79 lei*** și penalități în sumă de ***5.740,61 lei***;

precum și cheltuieli de judecată compuse din taxa de stat în mărime de ***10.357,00 lei*** și cheltuieli pentru serviciile juridice în mărime de ***10.000,00 lei,*** în total suma de ***157.663,64 (o sută cincizeci și șapte mii șase sute șaizeci și trei, 64) lei.***

Se respinge acțiunea înaintată de ***„Dita Estfarm" Societate cu Răspundere Limitată*** către ***Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate*** cu privire la încasarea datoriei și a penalităților în baza contractelor de achiziționare a medicamentelor și dispozitivelor medicale necesare instituțiilor medico-sanitare publice, pentru anul 2022, 2023.

Se explică dreptul părţilor şi participanţilor la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Hotărârea poate fi atacată cu apel în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, la Curtea de Apel Nord, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul ***Mariana Stratan***
Copia Hotărârii corespunde originalului
Judecătorul ***Mariana Stratan***